

James Macdonalds Jyllandsrejse 1808.

Ved C. Klitgaard.

I »Jydske Saml.« 3. III. 369 har Dr. Louis Bobé under Titel: »En engelsk Krigsfanges Oplevelser i Jylland i Vinteren 1808« meddelt en Oversættelse af James Macdonalds »Travels through Denmark and part of Sweden . . .«, der er udgivet i London 1809.

Om Forfatteren véd de engelske Forfatterleksika intet at berette, siger Dr. Bobé; men af Bogen fremgaar det, at Macdonald var bosiddende i Mayfield i Skotland, at han var en vidt berejst Mand, og at han var en dannet og intelligent Person med en skarp lagttagelsesevne og kritisk Sans.

Skønt Macdonald jo ikke har større Tilknytning til Jylland, idet den kun bestaar i hans ovennævnte — forøvrigt ret udførlige — Skildring af Forhold og Personer, som han kom i Berøring med paa sin Rejse fra Strandingsstedet paa Skagen til Vejle, kan det dog maaske være af Interesse her at give et Par Oplysninger om hans Person og hans Rejses Øjemed.

Briggen »The John« af Leith strandede Natten mellem 20. og 21. Novbr. 1808 paa Skagens Rev paa Rejse til Gøteborg med en Ladning Sukker, Kaffe, Tobak, Læder m. m. Skibet var gaaet fra Leith d. 14. Novbr. i en Konvoj paa 5 Skibe og 1 Kutterbrig, men paa Grund af Storm blev det skilt fra den øvrige Flaade. Aarsagen til Strandingen var, at man antog Lyset fra Skagens Fyr¹⁾ for at være Lyset fra det engelske Vagtskib »The fury bomb«, der laa ca. 1½ dansk Mil ud for Skagens Rev. Efter Macdonalds Udsagn var Besætningen jo i høj Grad forkommen, da den blev reddet, og dette var vel Grunden til, at Strandingsforhør

¹⁾ Dette maa altsaa have været tændt for at vildlede fjendtlige Skibe.

først blev afholdt 25. Novbr., og at Besætningen først afgik fra Skagen d. 29. s. M. Efter at Kaptajn William Hutton og hans Søn og Styrmand af samme Navn samt 3 af det øvrige Skibsmandskab var afhørt ved Retten, fremstod James Macdonald, der havde været Passager paa Skibet. Han udtalte, at han havde været Gejstlig i Skotland — hvad jo iøvrigt hans Optræden paa Vraget lod formode —, men at han for Tiden ejede et lille Landgods, hvor han boede. Aarsagen til hans Rejse var, at et ungt Menneske af hans Paarørende opholdt sig i Sverige, og Macdonald var blevet anmodet om at bringe ham tilbage, »da han i Sverige agtede at indgaa Forbindelse med et Fruentimmer, der havde hans Ødelæggelse til Følge. Det omfornklarede unge Menneskes Navn er Ranold George Macdonald, der for Tiden opholder sig i Gothenburg. Deponenten var forsynet med saadanne Dokumenter, hvorefter han hos vedkommende Befalende i Sverige kunde vente Bistand til at faa det omhandlede unge Menneske med sig og i andet Fald blive gjort arveløs, men alle disse Dokumenter har Deponenten siden sin Ankomst hertil afsendt til den kommanderende General og altsaa her for Retten ikke kunde blive forvist« (jvf. Macdonalds Optegnelse 24. Novbr.). Endvidere fremstod John Jameson, Tjener hos Macdonald, hos hvem han havde været i 2 Aar. Han erklærede ligeledes, at hans Herres Ærinde var at hjembringe et ungt Menneske til England efter at han i Sverige var »bragt i Vidtløftighed.«

Hermed sluttede Forhøret.¹⁾

¹⁾ Skagens Justitsprotokol 1808 fol. 106.